

Umění a kultura – Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Vzdělávací oblast výtvarná výchova otevírá cestu k širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická, tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup s nimi vychází z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka. Umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání, interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své pocity a prožitky a zapojit se do tvorby.

Učivo:

Rozvíjení smyslové citlivosti:

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlo, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření.

uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření,

reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých žánrů, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě,

Uplatňování subjektivity

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla, jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby, uspořádání prostoru, výběr, uplatnění a interpretace,

typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, komunikační grafika, výběr a rozlišení pro vlastní tvorbu,

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko motivační, reflexe a uplatnění při vlastní tvorbě,

Ověřování komunikačních účinků

osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování,
komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění tohoto obsahu,
vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace,
proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny, vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické i sociální a kulturní souvislosti,

Výstupy:

vybírání a vytváření a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatní je ve vyjádření svých vlastních zkušeností, představ a vjemů, používá je pro získání osobitých výsledků,
vizuálně obrazná vyjádření využívá k zaznamenání vlastních zkušeností získaných i ostatními smysly,
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k vlastní tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění,
vybírání kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí účinky s účinky již existujících vyjádření,
interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků,
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace uměleckého díla, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů,
ověřuje komunikační účinky vybraných i samostatně vytvořených děl v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci,